

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12P/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820201261
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2021:5820201261.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudcom JUDr. Martinom Chlebom, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky - D. E. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. E. XXX, prechodne bytom H. E. XXX, právne zastúpená: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, a otca - F. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, v konaní o na nahradenie súhlasu so zmenou priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Návrh sa zamieťa.

II. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka návrhom na začatie konania doručeným súdu dňa 17.06.2020 žiadala, aby súd udelil matke súhlas na podanie žiadosti na zmenu priezviska mal. E. V., nar. XX.XX.XXXX, z priezviska „V.“ na priezvisko „A.“.

2. Matka svoj návrh odôvodnil tým, že po ročnom vzťahu medzi ňou a otcom, sa matke dňa XX.XX.XXXX narodila mal. E.. Jeden mesiac po narodení mal. E. bola matka nútená ukončiť s otcom vzťah, nakoľko otec spôsobil matke a jej rodine časté problémy a psychickú ujmu. Mal. E. bola rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti matky. Otec s matkou poriadne nekomunikujú, pričom otec pracuje v zahraničí. Matka nemá vedomosť o tom, čo otec robí ani kedy odchádza a kedy príde. Otec len nepravidelne kontaktuje matku telefonicky a oznámi jej, že si príde po mal. E.. Takýto oznamovací spôsob nebol matke príjemný avšak v dôsledku psychického nátlaku otca, matka maloletú E. vždy otcovi na určitý čas pripravila a odovzdala. Otec si nepravidelne plní svoju vyživovaciu povinnosť a na ma. E. neprispieva ani inou formou. Matka dňa XX.XX.XXXX uzatvorila manželstvo s F. A., nar. XX.XX.XXXX, a dňa XX.XX.XXXX sa im narodil syn K. A.. Od tohto času mal. E. vyrastá v spoločnej domácnosti s ďalším dieťaťom, pričom majú medzi sebou súrodenecký vzťah. Mal. E. nerozumie prečo má ona iné priezvisko ako jej brat a je z toho zmätená. Mal. E. oslovuje matkinho manžela otec, pričom spolu tvoria harmonickú rodinu. Manžel matky s návrhom na zmenu priezviska súhlasí, takisto mal. E. si praje zmenu priezviska z dôvodu, že deti v škole sa jej pýtajú prečo sa jej mama volá inak ako ona. Mal. E. má z toho chaos, pričom od januára 2020 sa s otcom nechce ani stretávať. Celá táto situácia spôsobuje mal. E. psychické problémy pričom mal. E. musí navštevovať psychologické poradne.

3. Otec uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Svoj postoj odôvodnil tým, že pracuje ako živnostník v zahraničí a býva dlhodobejšie preč. Jeho príjem je nepravidelný a preto niekedy mešká so splácaním výživného, ale vždy ho vyplatí. O mal. E. sa zaujíma a kontaktuje ju telefonicky. Zaujímal sa ako sa má, ako sa

jej darí v škole, aké má krúžky. V zime sa chodievajú lyžovať, chodievajú na turistiku aj s jeho rodinou, tiež v prvej polovici roka 2020 boli v kine, Kinderlande, plavárni a korčuľovať. Na Veľkú noc mal. E. u neho aj prespala. Aj otcovi rodičia majú k mal. E. vrelý vzťah. Rada navštevuje aj širšiu otcovu rodinu, ako sesternicu, ktorá ma malého štvorročného syna. Otec nad rámec výživného prispieva, keď mal. E. niečo potrebuje, ako napr. posteľ, bicykel, štvorkolku, školský ruksak, korčule a tiež kopu maličkostí ako perá a knihy. Jeho rodičia mal. E. prispievajú na sporiaci účet. Obáva sa, že po zmene priezviska ho mal. E. bude už celkom ignorovať. V poslednom období sa zhoršila komunikácia medzi otcom a dcérou, nakoľko matka od dávna chcela mal. E. zmeniť priezvisko. Mal. E. je zmätená lebo chce vyhovieť praniu matky, aby boli usporiadaná rodina a všetci mali rovnaké priezviská. Naďalej chce mať dobrý vzťah s dcérou a byť jej dobrým otcom, pretože bol s ňou od malička a má ju rád.

4. Vo svojom vyjadrení zo dňa 30.09.2020 doručenom súdu dňa 01.10.2020 otec uviedol, že chce upraviť jeho stretávanie s mal. E., nakoľko matka mu ju niekedy nechce dať s odôvodnením, že dcéra nechce ísť k nemu. Rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/1/2013 zo dňa 26.03.2013, ktorým bola schválená rodičovská dohoda nebola otázka styku otca s mal. E. riešená. Na pojednávaní otec na tomto svojom návrhu trval. Súd z dôvodu plynulosti a hospodárnosti konania na pojednávaní dňa 02.02.2021 vylúčil návrh otca na úpravu styku s mal. E. na samostatné konanie.

5. Uznesením č. k. 12P/29/2020-16 zo dňa 24.06.2020 ustanovil súd mal. dieťaťu za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536. Kolízny opatrovník predložil súdu správu zo zisťovania pomerov dieťaťa zo dňa 17.07.2020. Z uvedenej správy vyplýva, že kolízny opatrovník odporúča, aby súd návrhu matky nevyhovel.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich súdny spis, najmä návrhom na začatie konania, rodným listom mal. dieťaťa, sobášnym listom matky a F. A., nar. XX.XX.XXXX, rodným listom K. A.a, nar. XX.XX.XXXX, uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 40P/5/2017, správou kolízneho opatrovníka zo zisťovania pomerov mal. dieťaťa zo dňa 17.07.2020, vyjadrením otca k návrhu, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoP/7/2013, prianiami mal. E. zachytenými v školskom zošite, potvrdením o návšteve Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva Žilina, výsluchom matky, výsluchom otca, výsluchom mal. E., obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/1/2013.

7. Podľa čl. 5 Zákona o rodine:

Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

8. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

9. Podľa § 8 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku (ďalej len „Zákon o mene a priezvisku“), zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s §4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

10. Podľa § 11 ods. 3 písm. a) Zákona o mene a priezvisku:

Žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

11. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k nasledovným skutkovým zisteniam: Rodičovské práva a povinnosti k mal. E. boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5P/1/2013 zo dňa 26.03.2013, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej bola mal. E. zverená do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení zastupovať a spravovať majetok mal. dieťaťa a otec sa zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa sumu 100 EUR mesačne. Bolo zistené, že mal. E. žije v jednej domácnosti s matkou, jej manželom a ich spoločným dieťaťom - K. A.Í., nar. XX.XX.XXXX. Otec sa s mal. E. stretáva, avšak dosť nepravidelne, väčšinou v soboty a ide zväčša o jednoduchové aktivity. Styk mal. E. s otcom nie je upravený a medzi rodičmi sa najmä v poslednom období vyskytujú ohľadom jeho realizácie nezhody. Z výpovede mal. E. je zrejmé, že má bližší vzťah k matke, s ktorou je v dennodennom kontakte. Otca má rada, avšak v ich vzťah nie je taký intenzívny a v poslednom období k nemu veľmi nechodí. Mal. E. volá otca „oci“ len ak nie je s matkou. V domácnosti kde mal. E. žije, slovom „oci“ označuje matkinho manžela.

12. To, či dôjde k zmene priezviska mal. dieťaťa je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností. Keďže sa rodičia nevedeli zhodnúť na tom, či má byť priezvisko mal. E. zmenené, musel o nahradení súhlasu rodiča, ktorý so zmenou nesúhlasí, rozhodnúť súd. Na nahradenie súhlasu so zmenou priezviska nie je právny nárok a podľa judikatúry súd dá súhlas na podanie žiadosti / nahradí súhlas jedného z rodičov (proti vôli druhého rodiča) len vtedy, ak sú na to závažné dôvody. Súd preto v konaní posudzoval, či rodič, ktorého priezvisko mal. dieťa má, si plní svoje povinnosti voči mal. dieťaťu, prejavuje oň skutočný záujem, či nestratil voči nemu citový vzťah alebo či existujú iné vážne dôvody, pre ktoré nie je v záujme ďalšej výchovy mal. dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehlboval pocit spolunáležitosti s týmto rodičom.

13. Následne súd dospel k nasledovnému právnomu posúdeniu veci: Z vyjadrení mal. E. vyplýva, že ona sama si praje zmenu priezviska. Súd však tento jej názor musel zohľadniť v celom kontexte jej vzťahov s rodičmi, širšou rodinou a celým jej okolím. Nie je bez povšimnutia, že obaja rodičia uviedli, že E. už od štyroch rokov vyjadrovala pranie o zmenu priezviska. Je ťažko uveriteľné, že v takomto veku sa mal. dieťa zamýšľa nad takýmito otázkami a takto jednoznačne formuluje svoju požiadavku. Hoc je prirodzené, že rôzne priezvisko matky a dcéry môže u dcéry vyvolávať otázky, je úlohou rodiča dieťaťu na takéto otázky veku primeraným spôsobom odpovedať a skutočnosti vysvetliť. Pokiaľ došlo už vo veku štyroch rokov k formulovaniu požiadavky o zmenu priezviska, má súd za to, že išlo o absenciu primeraného vysvetlenia zo strany matky, alternatívne aj o nepriamy dôkaz toho, že dieťa k takejto požiadavke došlo na základe či už priameho alebo nepriameho ovplyvnenia zo strany matky alebo jej rodiny. Z výsluchu mal. E. tiež vyplynulo, že má nepríjemné pocity, keď sa ju okolie pýta na jej priezvisko. Pokiaľ matka uvádza, že rozdielnosť priezvisk mal. E. a jej matky, resp. rodiny v ktorej mal. E. vyrastá, môže viesť k problémom mal. dieťaťa v sociálnej interakcii, najmä v škole ale aj počas iných aktivít v obci (napr. koledovanie), keď je dieťa nútené odpovedať na nepríjemné otázky rovesníkov ako aj iných dospelých osôb a zároveň ak matka tvrdí, že mal. E. má z toho celého chaos a spôsobuje jej to psychické problémy, kvôli ktorým musí mal. E. navštevovať psychologické poradne, tak musí súd konštatovať, že pokiaľ mal. dieťa skutočne pociťuje odlišné priezvisko ako nevýhodu, ide o zlyhanie matky, jej rodiny a okolia mal. E., ktoré osoby nedostatočne mal. E. vysvetlili dôvod jej rozdielného priezviska. V roku 2021 nie je tá skutočnosť, že dieťa má iné priezvisko ako jeden z jeho rodičov ničím zvláštnym. V súčasnosti sa 40% detí rodí mimo manželstva (zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky: Hlavné trendy vývoja sobášnosti v SR v roku 2018), čiže je u nich aj predpoklad, že priezvisko dieťaťa sa zhoduje len s priezviskom jedného z rodičov. Priezvisko „V.“ nie je hanlivé ani posmešné. Pozornosti súdu neunikla ani tá skutočnosť, že keď začala mal. Lucia prejavovať vôľu na zmenu priezviska, tak jej matka sa volala U.. V súčasnosti je jedným z hlavných argumentov matky ako aj mal. E., tá skutočnosť, že matka s jej manželom majú syna, ktorý sa volá po manželovi matky „A.“ a všetci chcú byť A.. Z uvedeného vyplýva skôr to, že je snahou matky zjednotiť jej priezvisko s priezviskom mal. E., bez ohľadu na to akého

priezviska je matka práve nositeľkou. Bolo zistené, že hoc vzťah otca s mal. E. nie je taký intenzívny ako jej vzťah s matkou, otec o mal. dcéru prejavuje záujem, trávi s ňou svoj voľný čas a mal. E. je v styku aj s jeho rodinou. Hoc v minulosti sa vyskytli obdobia, kedy si otec svoju vyživovaciu povinnosť neplnil načas, bolo zistené, že všetko čo zameškal vždy uhradil a momentálne si vyživovaciu povinnosť plní riadne. Nebolo zistené ani také konanie otca, ktoré by sa mal. dieťaťa dotklo zvlášť zavrnutiahodným spôsobom. Skutočnosť, že mal. E. má bližší vzťah k matke a vyrastá v domácnosti s jej manželom a ich spoločným synom, nie je za situácie kedy došlo zo strany matky zjavne k zanedbaniu pozitívneho vysvetlenia k otázke rôzneho priezviska zo strany matky a v situácii kedy otec javí skutočný záujem o mal. dcéru, dôvodom na zmenu priezviska.

14. Napriek tomu, že súd v konaní rozhodol o zamietnutí návrhu, má súd za potrebné apelovať aj otca aby v prípade, že ak bude naďalej mal. E. pociťovať z dôvodu nezrelosti jej okolia spočívajúceho v neschopnosti akceptovať ju z dôvodu jej odlišného priezviska, t.j. takého priezviska aké sa v ich obci nevyskytuje, aby zvážil, či takejto jej požiadavke nevyhovie, nakoľko zmenou priezviska sa žiadnym spôsobom nezmení tá skutočnosť, že ide o jeho dcéru, ku ktorej bude mať tie isté práva a povinnosti.

15. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

17. O trovách súd rozhodol v súlade s § 52 CMP a nepriznal ich žiadnemu účastníkovi, nakoľko súd nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zaviazat' ktoréhokoľvek z účastníkov na ich náhradu druhému účastníkovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. lehoty uvedené v tomto poučení na vykonanie procesného úkonu účastníkom konania do 28.02.2021 neplynú.